

Денис Євгенійович ДЕНИЩУК
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків)

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ З ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ В ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ: ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

В статті досліджено особливості здійснення контролю знань з охорони державної таємниці в Державній кримінально-виконавчій службі України, при цьому приділено увагу як типовим ознакам відповідного контролю, так і рисам характерним передусім для ДКВС України. Спираючись на опрацьовані дані, запропоновано таке визначення поняття «контроль знань з охорони державної таємниці»: це передбачене чинним законодавством завдання, яке здійснюється відповідними суб'єктами забезпечення режиму секретності в межах їх повноважень, мета якого полягає у забезпеченні та підтримуванні достатнього рівня обізнаності й підготовки працівників, які необхідні для належного виконання такими працівниками своїх обов'язків з охорони державної таємниці. Контроль знань є складовою єдиного комплексу заходів, в якому він (контроль) органічно й нерозривно поєднується із навчально-інформаційною діяльністю суб'єктів забезпечення контролю.

Ключові слова: Державна кримінально-виконавча служба України, державна таємниця, інформація, контроль знань, навчання, режим секретності, режимно-секретний орган (РСО).

Постановка проблеми. В умовах сьогодення стан Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС України) характеризується великою кількістю трансформацій, зокрема таких, що стосуються організаційно-структурних перетворень та нормативно-правового врегулювання діяльності. Так, від 18 травня 2016 року Постановою Кабінету Міністрів України № 348 «Про ліквідацію територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби та утворення територіальних

органів Міністерства юстиції» було «ліквідовано як юридичні особи публічного права територіальні органи управління Державної пенітенціарної служби та утворено як юридичні особи публічного права територіальні органи Міністерства юстиції – міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації: Західне, Південне, Південно-Східне, Північно-Східне, Центральне, Центрально-Західне» [1]. Внаслідок перебудови кожне міжрегіональне управління стало здійснювати управлінську діяльність одразу в декількох областях України. Завдяки чому в міжрегіональних управліннях з'явилися посади, робота на яких передбачає постійне фізичне знаходження службових осіб поза межами області, в якій розташовано міжрегіональне управління. Серед таких посад є і такі, зайняття яких передбачає роботу із відомостями, що становлять державну таємницю. Отже, проведення очного контролю знань в таких випадках, із зрозумілих причин, зазнало певних незручностей та ускладнень.

Окреслені нами нормативно-правові та структурно-організаційні зміни вочевидь підвищують важливість забезпечення належного контролю знань з охорони державної таємниці в системі ДКВС України, зумовлюють пошук нових прогресивних форм реалізації такого контролю та доводять актуальність теми, обраної для дослідження.

Проблематика охорони державної таємниці вже неодноразово привертала до себе увагу науковців. Отже, наразі варто звернути увагу на такі корисні для нашого дослідження інформаційні матеріали як: програма (силабус) навчального курсу для денної форми навчання спеціальності 081 «Право» – «Режим таємності» (О. Кузнецов; 2019 рік)²; програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалаврів спеціальності 081 «Право» – «Охорона державної, службової та особистої таємниці» (О. Кузьмич, 2019 рік)³; навчальний посібник – «Організація охорони державної таємниці в Україні» (А. Супруненко та інші; 2020 рік)⁴; навчальний посібник – «Режим секретності» (С. Пекарський; 2021 рік)⁵; навчальний посібник – «Управління повсякденною діяльністю підрозділів» Національний університет оборони України ім. Івана Черняховського; 2021 рік)⁶; робоча програма (силабус)

¹ Державна кримінально-виконавча служба України (офіційний сайт ДКВС України). «Про службу / Історія ДКВС». URL: <https://kvs.gov.ua/about-service/history/>

² Режим таємності: програма (силабус) навчального курсу для денної форми навчання спеціальності 081 «Право» / О.О. Кузнецов, І.В. Бондар. Кафедра тактико-спеціальної підготовки Академії державної пенітенціарної служби Міністерства юстиції України. Чернігів. 2019. 17 с.

³ Охорона державної, службової та особистої таємниці: програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалаврів спеціальності 081 «Право» / Затверджено Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту, Протокол № 2 від 25.10.2019 р. / О.Я. Кузьмич. Кафедра цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 6 с.

⁴ Організація охорони державної таємниці в Україні: навчальний посібник / А.М. Супруненко, І.І. Башта, А.М. Лисеюк, К.С. Свіріна; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 370 с.

⁵ Пекарський С.П. Режим секретності: навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2021. 144 с.

⁶ Управління повсякденною діяльністю підрозділів: навч. посібн. / колектив авторів. К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2021. 416 с.

навчальної дисципліни – «Основи організації та забезпечення режиму секретності в установах і організаціях України» (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського. Спеціальна кафедра № 2; 2022 рік)¹; план-конспект заняття з особовим складом ГУ ДСНС України в Івано-Франківській області – «Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю» (І. Турчин; 2022 рік)²; спеціальна короткострокова освітня програма для підвищення кваліфікації державних службовців працівників режимно-секретних органів суб'єктів режимно-секретної діяльності – «Охорона державної таємниці» (Національна академія служби безпеки України; 2023 рік)³.

Наголосимо, що наведений перелік навчально-освітніх матеріалів вже дозволяє зробити деякі попередні спостереження і висновки. Наприклад: по-перше, охорона державної таємниці охоплює широке коло наукових галузей (про це свідчать навчальні матеріали авторства Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ, який беззаперечно передусім відноситься до закладів технічної освіти); по-друге, підтримання високого рівня знань в сфері охорони державної таємниці є важливим для ДКВС України напрямом роботи (про це свідчить названий вище навчальний курс «Режим таємності», сформований в Академії державної пенітенціарної служби); по-третє; навчання в сфері охорони державної таємниці здійснюється не лише на рівні закладів освіти (у якості основних та вибіркового освітніх програм, а також й у формі підвищення кваліфікації, про що свідчить курс розроблений Національною академією СБУ), крім цього, навчальна діяльність активно провадиться на рівні окремих державних суб'єктів, тобто реалізується в форматі внутрішніх навчальних заходів (на що вказує, наприклад, програма занять з особовим складом ГУ ДСНС України, підготовлена РСО цього органу).

Відтак проаналізована література дає підстави стверджувати, що режимно-секретні органи (РСО) тих суб'єктів, які належать до Державної кримінально-виконавчої служби України, не лише здійснюють контроль знань з охорони державної таємниці але й беруть участь у навчально-освітній діяльності з цього специфічного напрямку знань.

Варто також звернути увагу на те, що наведений вище перелік літератури охоплює період з 2019 по 2023 роки включно. При цьому, навчально-освітні матеріали активно видавались в кожен з цих років. Така

¹ Основи організації та забезпечення режиму секретності в установах і організаціях України : робоча програма навчальної дисципліни (силабус) / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського. Спеціальна кафедра № 2. 2022. 14 с.

² Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю : план-конспект заняття з особовим складом ГУ ДСНС України в Івано-Франківській області / І. Турчин. Затвердив І. Оксентюк. 2022. 6 с.

³ Охорона державної таємниці : спеціальна короткострокова освітня програма для підвищення кваліфікації державних службовців працівників режимно-секретних органів суб'єктів режимно-секретної діяльності. / Національна академія служби безпеки України. Київ. 2023. 15 с.

особливість може бути опосередкованим свідченням доволі активних трансформацій та змін в законодавстві і наукових напрацюваннях у сфері охорони державної таємниці. На користь цього припущення свідчить й, наприклад, такий факт як кількість змін і редакцій внесених до Закону України «Про державну таємницю». За майже три десятка років свого існування (з 1994 року) Закон отримав 27 редакцій, при чому, останні 5 – протягом 2022-2023 років. На додачу до цього маємо констатувати, що й інші акти законодавства, що пов'язані із унормуванням в сфері охорони державної таємниці, зокрема підзаконні й такі, що мають гриф обмеження доступу, також періодично зазнають змін.

Метою статті є виявлення особливостей забезпечення реалізації контролю знань з охорони державної таємниці в системі Державної кримінально-виконавчої служби України та в цілому.

Для досягнення поставленої мети було проаналізовано та надано характеристику заходам, які містять в собі ознаки здійснення контролю знань з охорони державної таємниці; виявлено характеристики суб'єктів контролю знань з охорони державної таємниці та їх діяльності; розглянуто особливості контролю знань з державної таємниці в Державній кримінально-виконавчій службі; зроблено узагальнені висновки та запропоновано визначення поняття «контроль знань з охорони державної таємниці».

Виклад основного матеріалу. Звернемо увагу на те, що фактично кожна визнана держава світу володіє певними відомостями, розголошення яких може завдати їй шкоди, наприклад, в сфері її оборони тощо. Частина подібних відомостей на цілком законних підставах підлягають державній охороні від розголошення. В такому випадку ці дані можна розглядати як «державну таємницю». Схожа логіка визначення сутності інформації, яка становить державну таємницю, прослідковується і в законодавстві України. Так, стаття 1 Закону України «Про державну таємницю» характеризує останню як відомості «...розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому цим Законом, державною таємницею і підлягають охороні державою»¹.

Звісно, що навіть у мирний час належне забезпечення охорони державної таємниці є вкрай важливим. Проте, в стані відбиття ворожої агресії, в якому зараз знаходиться Україна, збереження державної таємниці стає критично необхідним. Виконання цього завдання безперечно потребує вироблення державою відповідної системи охорони, правових механізмів її реалізації, визначення відповідальних державних суб'єктів та належних порядків їх дій, інших нормативно врегульованих заходів. Разом із тим, перелічене, на наш погляд, – це не єдина необхідна умова. Не менш важливими є грамотні та ефективні дії осіб, що безпосередньо працюють з інформацією, яка становить державну таємницю, а в загальних масштабах

¹ Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII (із змінами). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 16, ст. 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>

України це вочевидь десятки тисяч осіб. Хто ці люди та чи мають вони необхідну для цього підготовку і кваліфікацію?

Зміст названого вище профільного (спеціального) Закону дозволяє зробити висновок про те, що із відомостями, які становлять державну таємницю, працюють лише ті суб'єкти, зміст роботи яких вимагає цього за умовами їх професійної діяльності: службової, посадової або виробничої, науково-технічної, суто наукової чи навіть просто пов'язаної із навчанням. З цього випливає, що загальна спрямованість професійної діяльності означених осіб напрочуд широка та охоплює різноманітні наукові галузі і сфери. Відтак, з відомостями, які становлять державну таємницю, працюють люди із абсолютно різною освітою: гуманітарною, природничою, отриманою в галузі точних наук тощо. Тобто такими особами є: економісти, історики, педагоги, медики, інженери, особи що мають іншу фахову освіту. При цьому, деякі з них, як це вказано вище, ще навіть не завершили своє навчання та не отримали диплом. Отже, постає питання: що гарантує наявність у означених осіб сукупності специфічних за своїм змістом юридичних знань, для того аби вони могли дотримуватись встановлених національним законодавством правових вимог та водночас належним чином забезпечувати виконання заходів з охорони державної таємниці?

В цьому контексті наголосимо, що навіть отримання фахової правової освіти далеко не завжди передбачає докладне вивчення нормативно-правової бази з охорони державної таємниці. А остання доречі зовсім не маленька за своїм обсягом і всіх її специфічних особливостей не знають навіть ті, хто згідно із своїми посадовими обов'язками постійно працює над забезпеченням режиму секретності.

Зауважимо, що Закон України «Про державну таємницю» безпосередньо вимагає бути обізнаним із складом чинного законодавства про державну таємницю лише *від керівників* тих органів, установ, підприємств та організацій, які провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею. Про це зазначено в статті 20 названого Закону. Для усіх інших учасників провадження відповідної діяльності такі вимоги на рівні спеціального закону незадекларовані.

Разом із тим, необхідно визнати, що державою вироблено типові заходи, які спрямовано на додержання режиму секретності та нерозголошення відомостей, що становлять державну таємницю. Зокрема вони безпосередньо стосуються осіб, які були ознайомлені з такою інформацією або яким вона стала відома в ході професійної діяльності. До таких заходів можна віднести процедуру надання «допуску до державної таємниці». Вона визначена статтею 22 названого вище Закону. Підчас її здійснення, наприклад, усувається такий ризик, як допущення до секретних відомостей осіб, які мають психічні захворювання (питання, щодо виявлення недієздатності, в пов'язаних із цією обставиною випадках, урегульовано законодавством). Також законодавством передбачена обов'язкова перевірка Службою безпеки України інформації: стосовно причетності особи до організацій, що заборонені в установленому

законодавством порядку; виявлення інших обставин, що підвищують ризик розголошення особою секретних відомостей, в разі якщо вони стануть їй відомі; тощо. Унеможливленим також є отримання «допуску до державної таємниці» без письмово підтверженого громадянином взяття на себе зобов'язань, щодо збереження довірених йому секретних відомостей. Крім того, тим особам, яким надається «допуск до державної таємниці», повідомляється про відповідальність за її розголошення та за інші порушення вимог законодавства про державну таємницю.

Варто також зазначити, що для деяких категорій осіб застосовуються й інші заходи, щодо поінформування про необхідність збереження державної таємниці. Така діяльність може провадитись навіть поза процедурою надання «допуску». Наприклад, для громадян, які вперше зараховуються на посади як рядового, так і начальницького складу кримінально-виконавчої служби, статтею 14 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» передбачено прийняття присяги. В змісті останньої зазначено зобов'язання: «...зберігати державну та іншу охоронювану законом таємницю»¹. В той же час, зауважимо, що особовий склад Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС України) становлять не лише означені посадові особи але й державні службовці та й цивільні особи також. Деякі з них не приймають жодної присяги, а в змісті присяги інших суб'єктів окремих згадувань про державну таємницю не міститься, а натомість зазначено лише зобов'язання: «...дотримуватися Конституції та законів України...»² (ст. 36).

З викладеного можна зробити висновок, що означені заходи (і процедура надання «допуску», і прийняття на себе зобов'язань особою шляхом присяги) є лише першою ланкою для отримання громадянином можливості працювати з секретною інформацією. А питання проблематики рівня знань означених осіб на цьому етапі вирішуються лише частково та здебільшого поверхово.

Проте існує також і інша обов'язкова процедура. Нею є надання «доступу до державної таємниці». Основний її зміст визначено в статті 27 Закону України «Про державну таємницю», а особливості та різні варіанти її реалізації унормовано здебільшого на підзаконному рівні.

Надання «доступу» фактично є другим етапом, необхідним для реального санкціонованого ознайомлення особи з таємною інформацією. При цьому, отриманий «допуск» закріплює за людиною право працювати із секретними відомостями в цілому, а надання «доступу», яке за ним слідує, завжди надається лише до конкретної обмеженої сукупності даних. Отже, враховуючи викладене, той момент, коли особа вперше отримує «доступ» за основним місцем зайнятості, видається найбільш вдалим для перевірки

---

¹ Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV (із змінами). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 30, ст. 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#top>

² Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

наявності в неї належного рівня знань з охорони державної таємниці.

Для пояснення зробленого твердження варто навести аналогію із обов'язковим інструктажем та контролем знань з охорони праці, які завжди передують початку виконання особою своїх посадових обов'язків. Так, навряд чи будь-який розважливий роботодавець дозволить робітнику працювати із складним пристроєм, або виконувати небезпечні роботи не проконтролювавши перед цим, що така особа ознайомена із правилами безпеки.

Наразі, згідно Закону України «Про державну таємницю», надання «доступу» до секретних відомостей здійснюють керівники державних органів, а також органів місцевого самоврядування. Крім того рішення про надання «доступу» приймають керівники підприємств, установ і організацій різних форм власності. Тобто відповідні повноваження віднесено до компетенції перших осіб тих суб'єктів, у яких провадять діяльність пов'язану із секретною інформацією. Втім цілком зрозуміло, що керівники, приймаючи відповідні рішення, безпосередньо не здійснюють саму процедуру. Цю функцію забезпечують підпорядковані ним режимно-секретні органи (PCO). Отже, здебільшого саме PCO перевіряють належний рівень знань (хоча в деяких випадках, визначених законодавством, такі дії виконує й Служба безпеки України).

Варто зазначити, що на рівні спеціального закону діяльність PCO, щодо забезпечення контролю знань з охорони державної таємниці, слабо деталізована. Отже, зміст та форма заходів, які обирає PCO для провадження, можуть значним чином варіювати, залежно від ситуації та вподобань працівників окремого режимно-секретного органу. З особистої практики нам відомо, що зміст питань, включених до перевірки, може стосуватись як лише декількох простих відповідей, так і передбачати тривале й дуже поглиблене опитування. Звернемо увагу на те, що на рівні закону зміст поняття «контроль знань з охорони державної таємниці» не визначене.

Висновки. Підсумовуючи викладене, виникають підстави стверджувати, що контроль знань виступає важливим, дієвим та необхідним заходом забезпечення належного рівня кваліфікації в сфері охорони державної таємниці для осіб з різноманітною освітою. Також можна дійти висновку, що такий контроль варто сприймати як двоступеневу комбінацію окремих процедур. Перша сходинка якого пов'язана із усвідомленим та формалізованим взяттям особою на себе відповідних зобов'язань (наприклад, шляхом прийняття присяги, чи складанням «підписки про нерозголошення», які стимулюють особу до самостійного поглиблення власних знань у відповідній сфері) та/або із повідомленням особі про відповідальність (як це робиться під час реалізації процедури «допуску» до державної таємниці). Друга ж сходинка, або етап, здебільшого реалізується режимно-секретними органами (в тому числі так відбувається й в ДКВС України). Стартом для цієї роботи виступає оформлення «доступу» до державної таємниці. Втім діяльність PCO, щодо контролю знань, на цьому не завершується. Вона триває рівно стільки, скільки особа наділена

«допуском» до державної таємниці. При цьому, режимно-секретні органи кожного підприємства, установи, організації, органу влади та місцевого самоврядування мають широкі можливості для самостійного обрання (на власний розсуд) тих форм, способів та засобів здійснення контролю знань, які вони вважають за потрібне застосовувати. Така діяльність супроводжується не лише контролем вже засвоєних знань але й відслідковуванням обізнаності працівників та, за потреби, забезпеченням їх інформацією для підвищення свого рівня підготовки. Враховуючи виявлені особливості, означена діяльність режимно-секретних органів, в тому числі тих, що відносяться до системи ДКВС України, заслуговує на формулювання якщо не нормативно-правового, то хоча б наукового визначення поняття «контроль знань з охорони державної таємниці».

Спираючись на опрацьовані дані, виникають підстави запропонувати таке визначення поняття «контроль знань з охорони державної таємниці»: це передбачене чинним законодавством завдання, яке здійснюється відповідними суб'єктами забезпечення режиму секретності в межах їх повноважень, мета якого полягає у забезпеченні та підтримуванні достатнього рівня обізнаності й підготовки працівників, які необхідні для належного виконання такими працівниками своїх обов'язків з охорони державної таємниці. Контроль знань є складовою єдиного комплексу заходів, в якому він (контроль) органічно й нерозривно поєднується із навчально-інформаційною діяльністю суб'єктів забезпечення контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю : план-конспект заняття з особовим складом ГУ ДСНС України в Івано-Франківській області / І. Турчин. Затвердив І. Оксентюк. 2022. 6 с.
2. Державна кримінально-виконавча служба України (офіційний сайт ДКВС України). «Про службу / Історія ДКВС». URL: <https://kvs.gov.ua/about-service/history/>
3. Організація охорони державної таємниці в Україні : навчальний посібник / А. М. Супруненко, І. І. Башта, А. М. Лисеюк, К. С. Свіріна ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 370 с.
4. Основи організації та забезпечення режиму секретності в установах і організаціях України : робоча програма навчальної дисципліни (силабус) / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського. Спеціальна кафедра № 2. 2022. 14 с.
5. Охорона державної таємниці : спеціальна короткострокова освітня програма для підвищення кваліфікації державних службовців працівників режимно-секретних органів суб'єктів режимно-секретної діяльності / Національна академія служби безпеки України. Київ. 2023. 15 с.

6. Охорона державної, службової та особистої таємниці : програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалаврів спеціальності 081 «Право» / Затверджено вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту, Протокол № 2 від 25.10.2019 р. / О.Я.Кузьмич : Кафедра цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 6 с.

7. Пекарський С. П. Режим секретності : навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2021. 144 с.

8. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV (із змінами). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 30, ст. 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#top>

9. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

10. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII (із змінами). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 16, ст. 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>

11. Режим таємності : програма (силабус) навчального курсу для денної форми навчання спеціальності 081 «Право» / О.О.Кузнецов, І.В.Бондар. Кафедра тактико-спеціальної підготовки Академії державної пенітенціарної служби Міністерства юстиції України. Чернігів. 2019. 17 с.

12. Управління повсякденною діяльністю підрозділів : навч. посібн. / колектив авторів. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. 416 с.

Стаття надійшла до редакції 30.05.2023

Denis Ev. DENISCHUK

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

CONTROL OF KNOWLEDGE ON THE PROTECTION OF STATE SECRETS IN THE STATE CRIMINAL EXECUTIVE SERVICE OF UKRAINE: TODAY'S ISSUE

The article examines the peculiarities of the control of knowledge on the protection of state secrets in the State Criminal Enforcement Service of Ukraine, while paying attention to both the typical features of the appropriate control and the features characteristic primarily of the State Security Service of Ukraine. Based on the processed data, the following definition of the concept of "control of knowledge on the protection of state secrets" is proposed: this is a task provided for by the current legislation, which is carried out by the relevant subjects of ensuring the secrecy regime within the limits of their powers, the purpose of which is to ensure and maintain a sufficient level of awareness and training employees, which are necessary for the proper performance by such employees of their duties for the protection of state secrets. Control of knowledge is a component of a single set of measures in which it (control) is organically and

inextricably combined with the educational and informational activities of control enforcement subjects.

Key words: *State Criminal Enforcement Service of Ukraine, state secret, information, knowledge control, training, regime of secrecy, regime-secret body.*